

УДК 633.1: 631.526.32

Гринчишин О. В., Кравчук О. О., Стефківська Ю. Л.*

*Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Генерала Родимцева, 15, м. Київ, 03041, Україна, *e-mail: grynchyshyn@sops.gov.ua*

РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ СОРТІВ РОСЛИН

Раціональне та ощадливе використання ресурсів є одним із дієвих заходів забезпечення життєдіяльності бюджетних установ. Економічне обґрунтування раціонального використання ресурсів базується на порівнянні економічних результатів з витратами на їх здійснення.

Нерівномірність розподілу фінансових ресурсів впливає на подальший розвиток державної системи охорони прав на сорти рослин і підвищення ефективності діяльності філій Українського інституту експертизи сортів рослин (далі – Інститут).

У результаті аналізу навантаження спеціалістів філій Інституту сортодослідами у 2013–2016 рр. встановлено, що 13 філій або 54 % мають показник навантаження 1 спеціаліста сортодослідами у середньому за 4 останні роки (2013–2016) вищий за показник 200 сортодослідів. Це Вінницька (352,8), Донецька (279,7), Житомирська (204,2), Запорізька (631,7), Івано-Франківська (326,7), Київська (409,0), Кіровоградська (888,5), Миколаївська (644,5), Полтавська (706,5), Сумська (237,8), Харківська (297,6), Херсонська (232,7), Черкаська (896,7).

Відповідно у 11 філій (46 %) показник навантаження сортодослідами на 1 спеціаліста в середньому за 4 останні роки нижчий за 200. Це Волинська (113,9), Дніпропетровська (163,8), Закарпатська (189,8), Луганська (152,0), Львівська (177,7), Одеська (108,1), Рівненська (176,7), Тернопільська (118,2), Хмельницька (105,4), Чернівецька (130,6), Чернігівська (82,2).

Детальніше проаналізовано навантаження спеціалістів філій Інституту сортодослідами у 2016 р. Залежно від цього філії було розподілено на 4 групи. Середній показник навантаження спеціалістів умовними сортодослідами по Інституту – 334,2.

До першої групи (від 704,1 до 1250,7) увійшло 2 (або 8 %) з поміж усіх філій Інституту з найвищими показниками навантаження спеціалістів. Це Миколаївська та Черкаська філії Інституту відповідно. У цих філіях працює 9 % від загальної фактичної чисельності, спеціалістів аграрного профілю, які виконують 27 % усієї програми сортодослідів державної системи охорони прав на сорти рослин. Середнє навантаження сортодослідами на 1 спеціаліста по групі – 1046, що втричі перевищує середній показник по системі.

До другої групи (від 335,2 до 589,1) увійшло 6 (або 25 %) філій Інституту з показниками навантаження спеціалістів, вищими за середнє значення. У цих філіях працює 29 % від загальної фактичної чисельності, спеціалістів аграрного профілю, які виконують 39 % усієї програми сортодослідів державної системи охорони прав на сорти рослин. Середнє навантаження сортодослідами по групі – 449.

До третьої групи (від 274,6 до 316,6) увійшли 5 (або 21 %) філій Інституту з показниками навантаження спеціалістів, нижчими за середнє значення. У цих філіях працює 15 % від загальної фактичної чисельності, спеціалістів аграрного профілю, які виконують 14 % усієї програми сортодослідів державної системи охорони прав на сорти рослин. Середнє навантаження сортодослідами по групі – 308.

До четвертої групи (від 87,5 до 195,6) увійшли 11 (або 46 %) філій Інституту з найнижчими показниками навантаження спеціалістів. Середнє навантаження сортодослідами по групі – 141, що у 2,0 рази менше від середнього показника по системі. У цих філіях працює 47 % від загальної фактичної чисельності, спеціалістів аграрного профілю, які виконують лише 20 % усієї програми сортодослідів державної системи охорони прав на сорти рослин.

Таким чином, лише 8 (або 33 %) філій Інституту мають показники навантаження сортодослідами, вищі за середнє значення по мережі і виконують 67 % усієї програми сортодослідів державної системи охорони прав на сорти рослин. Решта 16 (або 67 %) філій мають показники навантаження сортодослідами, нижчі за середнє значення.

Зважаючи на жорсткі умови економії бюджетних коштів при формуванні кадрової політики підрозділів та підборі персоналу, виконання адміністративних функцій має обов'язково поєднуватись із закріпленням культур за директорами та завідувачами відділів/лабораторій та оптимізацією іншого персоналу. Для Інституту невиправдані витрати – утримувати суто працівників-адміністраторів. Доцільно робити ставку в майбутньому на комплексних спеціалістах – менеджерах-технологах.

Відповідно, раціональне використання наявних у філіях трудових ресурсів носить багатоаспектний характер, який передбачає удосконалення планування та комплексного використання цих ресурсів. Значну роль слід приділяти економічній оцінці ресурсів, яка тісно повинна бути пов'язана з прийняттям управлінських рішень щодо їх використання.

УДК 635.13:581.19

Завадська О. В., Байба Т. В.

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
вул. Героїв Оборони, 13, м. Київ, 03041, e-mail: zavadaska3@gmail.com*

ЯКІСТЬ КОРЕНЕПЛОДІВ МОРКВИ РІЗНИХ СОРТІВ ТА ГІБРИДІВ, ВИРОЩЕНИХ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Щороку в Україні моркву вирощують на площі понад 23 тис. га. Коренеплоди вживають у свіжому, відвареному, замороженому та сушеному вигляді. Вони багаті на поживні речовини, вітаміни та мінеральні солі. Морква є основним джерелом каротину, який відіграє важливу роль у підтриманні стійкості організму до різних інфекційних захворювань.

Світові рослинні ресурси: стан та перспективи розвитку